

Dnr KOMU/818/11.02.06.00/2022

§ 27 Uppdatering av veterinärernas tillsynsplan 2022

Tillsynsnämnden

§ 27

25.5.2022

Tillsynsveterinär Emma Woivalin

Tfn 044 727 1371, emma.woivalin@korsholm.fi

Enligt 10 § i veterinärvårdslagen (765/2009) så ska kommunen utarbeta en plan för de veterinärtjänster som den ordnar samt för hur tillsynen över djurs hälsa och välbefinnande enligt denna lag ordnas på kommunens område. Planen ska innehålla uppgifter om sättet att producera veterinärtjänster, tillgången och kvaliteten på samt dimensioneringen av tjänsterna samt uppgifter om inspektioner, provtagningar och andra åtgärder som ingår i tillsynen. Vid planeringen av hur tjänsterna ska dimensioneras ska de tjänster beaktas som privata veterinärtjänsteproducenter tillhandahåller på kommunens område. Den här planen grundar sig på det nationella programmet för veterinärvården 2015–2022 (EHO).

Målet med planen är att öka planmässigheten, effektiviteten och kvaliteten inom tillsynen samt att fungera som verktyg vid fattande av beslut om och planeringen av de kommunala veterinärvårdstjänsterna. Syftet är också att säkerställa en sakenlig skötsel av uppgifterna samt verksamhetens planmässighet. Planen ska vara en del av tillsynsplanen för miljöhälsovården.

Miljö- och hälsoskyddschef Tommy Stenlunds förslag:

Västkustens tillsynsnämnd godkänner förslaget till plan för veterinärvården.

Paragrafen justeras genast.

Västkustens tillsynsnämnds beslut:

Förslaget godkändes.

Paragrafen förklarades genast justerad.

Bilageförteckning:

Plan för tillsynen över djurens hälsa och välfärd samt över de kommunala veterinärtjänsterna inom Västkustens miljöenhets område 2015–2022

Uppdatering 2022

Tillsynsplan för djurens hälsa och välfärd samt för de kommunala veterinärtjänsterna inom Västkustens miljöenhets område 2015–2022

Godkänd av Västkustens tillsynsnämnd 25.5.2022 § 27

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Planens syfte och rättsliga grund.....	4
2	Verksamhetsmiljön.....	4
2.1	Verksamhetsmiljön och förändringar i den.....	4
2.2	Tillsynens tyngdpunktsområden.....	5
3	Resurser.....	6
3.1	Personresurser, ansvarsområdet och arbetsfördelning.....	6
3.2	Säkerställande av personalens kompetens.....	6
3.3	Privat serviceutbud.....	7
4	Datasystem.....	7
5	Samarbete och kommunikation.....	8
6	Avgifter.....	9
6.1	Kommunens debitering av avgifter av djurägare och aktörer.....	9
6.2	Tillsynsavgifter.....	9
7	Genomförande av tillsynen.....	10
8	Tillsyn över djurhälsan.....	10
8.1	Beredskap för djursjukdomar.....	10
8.1.1	Misstanke om fall av djursjukdom.....	10
8.1.2	Övervakningen av zoonoser.....	11
8.1.3	Hälsokontrollprogram.....	11
8.1.4	Kontroll av vattenbruksdjurens hälsa.....	12
8.1.5	Uppföljning av övriga sjukdomar.....	12
8.2	Artificiell förökning av djur.....	13
8.3	Animaliska biprodukter.....	13
8.3.1	Godkännande av anläggningarna i biproduktsbranschen.....	13
8.3.2	Tillsynen av anläggningar.....	13
8.3.3	Nedgrävning av biprodukter.....	14
8.3.4	Insatsområden för tillsynen över biprodukter år 2022.....	14
8.3.5	Aktörer som använder obearbetade biprodukter, d.v.s. driftsansvariga för utfodring av vilda djur med kadaver.....	14
8.3.6	Återanvändning inom arten för pälsdjur.....	14
8.4	Import och veterinär gränskontroll.....	15
8.4.1	Import på den på inre marknaden.....	15
8.4.2	Export på den inre marknaden.....	15
8.4.3	Export till länder utanför EU.....	16
8.5	Tillsynen över djurens välfärd.....	16

8.5.1	Djurskyddsinspektion som grundar sig på misstanke.....	17
8.5.2	EU-djurskyddsinspektioner på gårdarna.....	17
8.5.3	Granskning av tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet utan misstanke.....	17
8.5.4	Småskaliga slakterier.....	18
8.5.5	Djurtransporter.....	18
8.6	Stödövervakning.....	18
8.7	Märkning av djur och tillsyn av registrering.....	18
9	Verkställandet av veterinärvårdstjänster.....	18
9.1	Grundläggande veterinärtjänster.....	18
9.1.1	Tidsbokning och telefonrådgivning.....	19
9.1.2	Sjukvård.....	19
9.1.3	Hälsovård.....	20
9.1.4	Avlivning.....	20
9.1.5	Intyg.....	20
9.2	Förebyggande hälsovård för nyttodjur.....	20
9.2.1	Efterfrågan på hälsovårdstjänster.....	20
9.2.2	Resursbehovet för hälsovårdsarbetet.....	21
9.3	Akut veterinärhjälp.....	21
9.3.1	Akut veterinärhjälp utanför tjänstetid.....	21
9.3.2	Centraliserad kontaktservice.....	22
9.4	Mål för tjänsternas tillgänglighet och kvalitet.....	22
9.5	Verksamhetsutrymmen.....	22
9.6	Köptjänster.....	23
9.7	Tjänster utöver grundnivån och specialveterinärtjänster.....	23
9.7.1	Remitteringsmöjligheter.....	23
9.7.2	Laboratorietjänster.....	23
10	Utvärdering av planerna och verkställandet av dem.....	23
11	Kvalitetssystem.....	24
11.1	Insamling av respons och behandling av klagomål.....	24
11.2	Utveckling av verksamheten.....	24
12	Uppföljning och rapportering.....	24
12.1	Statistikföring över användning av veterinärtjänster.....	25
	Bilagor.....	26

1 Inledning

1.1 Planens syfte och rättsliga grund

Enligt 10 § i veterinärvårdslagen (765/2009) ska kommunen utarbeta en plan för de veterinärtjänster som den ordnar samt för hur tillsynen över djurs hälsa och välbefinnande enligt denna lag ordnas på kommunens område. Planen ska innehålla uppgifter om sättet att producera veterinärtjänster, tillgången och kvaliteten på samt dimensioneringen av tjänsterna samt uppgifter om inspektioner, provtagningar och andra åtgärder som ingår i tillsynen. Vid planeringen av hur tjänsterna ska dimensioneras ska de tjänster beaktas som privata veterinärtjänsteproducenter tillhandahåller på kommunens område. Planen grundar sig på riksomfattande program för tillsynen över djurens hälsa och välfärd och veterinärtjänsterna som kommunerna arrangerar (EHO) 2015–2022, Gemensamt riksomfattande tillsynsprogram för miljö- och hälsoskyddet för åren 2020–2024 och Fleråriga nationella tillsynsplanen för livsmedelskedjan (VASU) 2021–2024.

Målet med planen är att öka planmässigheten, effektiviteten och kvaliteten inom övervakningen samt att fungera som verktyg vid fattande av beslut om och planeringen av de kommunala veterinärvårdstjänsterna. Syftet är också att säkerställa en sakenlig skötsel av uppgifterna samt verksamhetens planmässighet. Planen ska innehålla uppgifter om sättet att producera veterinärtjänster, tillgången och kvaliteten på samt dimensioneringen av tjänsterna samt uppgifter om inspektioner, provtagningar och andra åtgärder som ingår i tillsynen. Planen är en del av tillsynsplanen för miljöhälsovården.

2 Verksamhetsmiljön

Västkustens miljöenhet ansvarar för ordnandet av miljöhälsovården och veterinärvården inom sitt verksamhetsområde Vörå, Korsholm, Malax, Korsnäs, Närpes, Kaskö och Kristinestad. Det finns drygt 51 000 invånare på området. Mottagningarnas kunder är blandade och varierar från smådjur till nyttodjur. Till verksamheten hör grundläggande veterinärtjänster som är tillgängliga under vardagar samt akut veterinärhjälp som miljöenheten ska ordna enligt veterinärvårdslagen. Inom verksamhetsområdet och i dess närområden finns flera privata veterinärmottagningar som kompletterar kommunala veterinärvårdstjänster. Vid Västkustens miljöenhet finns en tjänst som tillsynsveterinär, tjänsten tillsattes våren 2017.

2.1 Verksamhetsmiljön och förändringar i den

De ändringar i verksamhetsmiljön som beskrivs i det nationella programmet för veterinärvården 2015–2021 (EHO) gäller också på Västkustens miljöenhets område. På området finns många gårdar med produktionsdjur (främst nöt- och svingårdar samt gårdar med fiskproduktion men också en del fjäderfä och gårdar med andra klövdjur). Attitydändring gentemot djurproduktion har en stor betydelse för jordbruket på området. Att priset på bränsle och säd stiger höjer också kostnaderna för djurhållning. Många djurhållare får nu ta sig en funderare på om de ska fortsätta eller lägga ner verksamheten.

De senaste åren har i synnerhet frågor kring fungerandet och tillförlitligheten av tillsynen av djurens välfärd framhävts i samhällsdebatten och i fortsättningen kommer även konsumenternas etiska val i allt högre grad styra diskussionen kring djurens välfärd. Totalreformen av djurskyddslagen kan inom de närmaste åren omforma tillsynens verksamhetsmiljö. En fungerande tillsyn förutsätter tillräcklig kompetens hos inspektörerna, rätt fokuserade riskbaserade inspektionsbesök, enhetliga och effektiva beslut ifall missförhållanden upptäcks samt att de korrigerande åtgärderna utförs fullt ut. Tillsynen bör

också innehålla uppföljning av kontrollbesöken och rapportering av kontrollresultaten, systematisk övervakning och en effektivare informationsgång mellan myndigheterna. Det största hindret för att nå målet är i dagsläget att de anställda i tjänsten byts ofta och att det saknas ett enhetligt datasystem som kunde visa de objekt och fall som ännu inte är slutförda.

Behovet av veterinärtjänster påverkas av den fortsatta minskningen av antalet nyttodjur och av att produktionen koncentreras till allt större enheter. Den förebyggande hälsovården för nyttodjur får allt större betydelse och regelbundna hälsovårdsbesök på gården är numera en förutsättning för att mjölk ska hämtas till mejeriet eller djur transporteras till slakt. Branschen ställer också i allt högre grad sådana krav på förbättring av djurens välfärd som överstiger det lagstadgade minimum, varvid den förebyggande hälsovården blir även förebyggande djurskyddsarbete. Byråkratin ökar och veterinärerna får mera arbete i och med reformen av lagen om ett system för identifiering av djur samt tillämpning av EU:s förordning om veterinärmedicinska läkemedel från och med 28.1.2022.

Aktörer som idkar småskalig eller säsongbetonad djurhållning sysselsätter såväl praktiserande veterinärer som tillsynen. Eftersom verksamheten är småskalig och av hobbybetonad karaktär, har aktörerna inte alltid kunskap eller ekonomiskt intresse av att ta reda på vilka krav lagen ställer på djurhållning eller t.ex. på registrering av djur och djurhållningsplatser. Deras insyn exempelvis i smittskydd kan vara bristfälligt. Det är många gånger svårt att övervaka verksamheten ute i byarna om aktören inte själv tar kontakt med veterinären.

Antalet sällskapsdjur ökar hela tiden. Sällskapsdjuren har i dagens samhälle fått rollen av familjemedlemmar, och det ställs hela tiden allt större förväntningar och krav på veterinärtjänsterna för sällskapsdjur. Hästnäringen har en viktig roll på området som konsument av veterinärtjänster, både som yrkes- och som hobbyverksamhet.

2.2 Tillsynens tyngdpunktsområden

Tillsynens tyngdpunktsområden år 2022 följer det nationella programmet.

Pandemiberedskapen utvecklas som en del av miljöhälsovårdens övriga beredskap. Ur veterinärernas synpunkt ligger tyngdpunkten på zoonoser och sjukdomarnas zoonotiska potential. För att tillsynen ska upprätthålla en helhetsbild över djursjukdomar på området är det viktigt att alla djurhållare har registrerat sina djur och djurhållningsplatser. Under gårdsbesök ligger fokus på hur smittskyddet genomförs och detta övervakas i samband med övriga besök. Samtidigt säkerställs att kommunen har tillräckligt med provtagningsmaterial i händelse av akuta sjukdomsmisstankar.

En andra tyngdpunkt är att börja tillämpa den nya lagstiftningen. EU:s djurhälsoförordning (AHL) 2019/429 och lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021) samt övriga förordningar som ges med stöd av dessa trädde i kraft i början på året och kräver en noggrannare uppföljning och registrering av djur och djurhållningsplatser. Det finns ett stort antal aktörer som bara har några djur och som inte har registrerat sig som djurhållare och där djuren inte är öronmärkta eller identitetshandlingar som pass inte är tillgängliga. Att börja tillämpa EU:s förordning om veterinärmedicinska läkemedel kräver för sin del också tid och inläring.

Ur regionförvaltningsverkets synvinkel ligger tyngdpunkten på att effektivisera inspektioner som är anmälningsbaserade. I praktiken försöker man enhetliga dokumenteringen av anmälningar och besök, reagera snabbare på anmälningar och att göra mera frekventa kontrollbesök. Utmaningen har varit brist på medarbetare och vikarier, varvid tjänsten som tillsynsveterinär har varit obesatt och kommunveterinärerna har hunnit genomföra bara de mest akuta besöken. En andra tyngdpunkt ur

regionförvaltningsverkets synvinkel är övervakning av salmonellatyngdpunkten och tyngdpunkten fodercentral på gård, vilket genomförs enligt AVI:s föreskrifter.

3 Resurser

En uppskattning av resursbehovet för veterinärernas del finns i bilaga 1. Kartläggningen granskas och kompletteras kontinuerligt på basen av uppgifter som samlas in.

3.1 Personresurser, ansvarsområdet och arbetsfördelning

Västkustens tillsynsnämnd ansvarar för miljöhälsovården i kommunerna Korsholm, Vörå, Malax, Korsnäs samt städerna Närpes, Kristinestad och Kaskö. Miljöenhetens lokaler upprätthålls enligt samarbetsavtalet av primärkommunerna i samarbetsområdet och städtjänsterna ingår i detta. Förvaltningsuppgifter sköts av enhetens miljö- och hälsoskyddschef och byråsekreterare. Västkustens tillsynsnämnd är myndighet för veterinärvården och där fungerar en miljö- och hälsoinspektör som sekreterare. En tjänst som tillsynsveterinär är inrättad och till uppgifterna hör att fungera som beredande för veterinärenden i tillsynsnämnden. Den kommunala tillsynsmyndighetens övervakningsområde har ca 51 000 invånare. Korsholms kommun fungerar som värdkommun för miljöhälsovårdsarbetet.

Det finns fem tjänster som kommunveterinär och en tjänst som tillsynsveterinär. Veterinärerna finns vid de kommunala veterinärmottagningarna i Pörtom, Malax, Smedsby (mottagningen finns tillfälligt i Vörå), Vörå och Tjock. Alla kommunala tjänsterna är heltidstjänster. År 2021 inrättades en ny tjänst för en praktiserande veterinär som vikarierar för de övriga veterinärerna, men tjänsten har inte kunnat besättas. En förteckning över personalen vid Västkustens miljöenhet finns i bilaga 2.

Samtliga tjänsteinnehavare, med undantag för tillsynsveterinären, deltar i jouren. Jouren sköts inom två jourområden. I den norra jourringen ingår kommunerna Korsholm, Laihela, Vasa och Vörå. Utgifterna fördelas så att Vasa svarar för 60 procent och Korsholm för 40 procent av kostnaderna. Korsholm sköter administrationen. Antalet jourande tjänsteveterinärer är två på miljöenhetens område och två inom Vasa och Laihela områden (Laihela har en öppen tjänst 2022). Dessutom deltar ett varierande antal privata veterinärer i jouren.

I den södra jourringen ingår kommunerna Kaskö, Kristinestad, Korsnäs, Malax och Närpes. Antalet jourande tjänsteveterinärer är tre, dessutom deltar ett varierande antal privata veterinärer i jouren. Den totala kostnaden för denna jourring finns till 100 procent under Västkustens tillsynsnämnd.

Att hitta jourhavande och vikarier har varit en stor utmaning under de senaste åren. För sommaren 2022 har man inte lyckats anställa några semestervikarier alls. En del av jouren har på initiativ av de praktiserande veterinärerna flyttats på privata aktörer för att lätta på arbetsbördan hos de ordinarie anställda i brist på semestervikarier. Tjänsteinnehavarna vikarierar varandra turvis under kortare frånvaron såsom några dagars kurser och kortare semestrar. Som tilläggsresurs fungerar de veterinärer som deltar i jouren och vikarierar vid behov. Också andra utomstående veterinärer anlitas som vikarier.

3.2 Säkerställande av personalens kompetens

Enligt artikel 6 i kontrollförordningen ska den behöriga myndigheten se till att samtlig personal som utför offentlig kontroll håller sig uppdaterade på sina respektive kompetensområden och vid behov får regelbunden vidareutbildning. Även lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) kräver underhållande och utveckling av yrkesskickligheten. I det nationella programmet har åtta dagars fortbildning i året ansetts vara nödvändigt.

Inom Västkustens miljöenhet har medel reserverats för utbildning i veterinärvårdens budget. En del av utbildningen, t.ex. med anknytning till beredskap, ersätts av regionförvaltningsverket.

Personalens kurser och utbildningar registreras inom enheten för att man vid behov skall kunna uppskatta utbildningens tillräcklighet och täckning. Registreringen fungerar samtidigt som utbildningsplan. Veterinärerna har inte varit beredda att binda sig till en på förhand uppgjord plan, utan vill kunna delta i lämplig utbildning när det ordnas. I praktiken har det funnits möjlighet till önskad utbildning inom de budgeterade medlen. Vid behov anställs vikarier för kursdagar, som t.ex. kommunveterinärdagar, så att veterinärvård finns att tillgå även när de ordinarie tjänsteinnehavarna inte är närvarande.

Vid anställning av kommunveterinär kontrolleras deras behörighet via de intyg de uppvisar och endast behöriga licensierade veterinärer anställs. Behörigheten fastställs också genom den informationstjänst som Livsmedelsverket upprätthåller. Vid anställandet av vikarier kontrolleras deras rätt att utöva veterinäryrket genom Livsmedelsverkets informationstjänst och de intyg vikarierna uppvisar. Ingen annan inom enheten eller utanför den som inte har de kvalifikationer som krävs får utföra uppgifter som ska utföras av en veterinär. Varje tjänsteinnehavare ansvarar för att hen inte delegerar vidare uppgifter till personer som inte får utföra dessa.

3.3 Privat serviceutbud

Enligt 10 § i veterinärvårdslagen ska kommunen vid planeringen av hur tjänsterna ska dimensioneras beakta de tjänster som privata veterinärtjänsteproducenter tillhandahåller på kommunens område. Enligt 11 § i lagen måste kommunen ordna med grundläggande veterinärtjänster som är tillgängliga vardagar under tjänstetid för andra husdjur än nyttodjur bara, om sådana tjänster inte annars finns tillgängliga inom samarbetsområdet. Enligt 13 § i veterinärvårdslagen ska kommunen ordna med akut veterinärhjälp som är tillgänglig under alla tider på dygnet för husdjur som finns på kommunens område. Kommunen kan med stöd av 17 § i veterinärvårdslagen ingå avtal med en privat veterinärtjänsteproducent om produktion av de grundläggande veterinärvårdstjänster och akuta veterinärhjälp som ligger på kommunens ansvar.

Flera privata veterinärmottagningar fungerar inom området för Västkustens miljöenhet. Det finns även privata mottagningar i områdets omedelbara närhet. En lista över privata veterinärmottagningar inom området finns i bilaga 3.

4 Datasystem

Tillsynen över djurs hälsa och välfärd stöds av flera informationssystem och register som har anknytning till varandra. Vid import och handel på den inre marknaden används dessutom systemet TRACES. Alla Västkustens veterinärer har tillgång till TRACES. Tillräckliga resurser reserveras för att kunna ta i bruk dessa datasystem och säkerställa att det finns kunskap att använda dem.

- TRACES (Trade Control and Expert System) är ett webbaserat system som upprätthålls av kommissionen, och som är utvecklat för att trygga möjligheten att spåra och övervaka djurprodukter och levande djur i handeln på den inre marknaden och vid import från länder utanför EU. Alla veterinärerna har inloggningskod till TRACES-NT. Tillsynsveterinären fungerar som enhetens TRACES-ansvarig.
- Livsmedelsverket äger och upprätthåller bl.a. följande system: Djurhållar- och djurhållningsplatsregistret och registret över djurhållningsförbud. Djuruppgifter kan också sökas i de elektriska register som finns för varje djurart.

- ELTE, datasystemet för hantering av hälsa hos djur, har som uppgift att säkerställa att administrativa åtgärder i fråga om djursjukdomar och medicinsk behandling lyckas i myndighetskedjan för bekämpning av djursjukdomar och för veterinärvård. Med hjälp av datasystemet ELTE får man en aktuell lägesbild på olika förvaltningsnivåer vid misstanke om eller konstaterande av djursjukdomar samt i samband med eventuella mera omfattande sjukdomsutbrott. Med hjälp av en gemensam, aktuell lägesbild samt en rättidig behandling av informationen hålls sjukdomskontrollen och myndighetsprocessen snabba och effektiva. Datasystemet ELTE ska också stödja registrering av brister i identifiering och diarieföring samt administrering av förflyttningsförbud. ELTE administrerar förflyttningsförbud i anknytning till djursjukdomar och identifiering samt provtagningsbegäran i samband med uppföljningsundersökningar. Utbildningar i datasystemet ordnas i maj 2022, och tanken är att systemet tas i bruk efter det.

Förutom de datasystem som myndigheterna använder har aktörerna också egna uppföljningssystem som de använder:

- Naseva är ett system för uppföljning av hälsovården på nötkreatursgårdar som upprätthålls av Föreningen för bekämpning av djursjukdomar (ETT). Det är en webbaserad tillämpning som används av nötkreatursgårdarna, veterinärerna och andra samarbetspartner såsom mejerierna, slakterierna och rådgivningen. I Naseva sparas hälsovårdsåtgärderna på de mjölkboskaps- och köttboskapsgårdar som ingått hälsovårdsavtal.
- Sikava är ett system för uppföljning av hälsovården på svingårdar och är en webbaserad tillämpning, som används av svingårdarna, veterinärerna och andra samarbetspartner inom sektorn, såsom slakterierna och rådgivningen. Registret upprätthålls av ETT rf. Sikava har koordinerat slakteriernas olika system för hälsoklassificering av svingårdar till ett centralt nationellt register.
- Inom livsmedelsövervakningen och mjölkhygieninspektioner används databasen VATI, dit användningsrättigheter beviljas enligt behov. Veterinärerna har möjlighet att få rättigheter till Pikantti och övriga register enligt önskemål. Vid behov kan IT-stöd erhållas från IT-avdelningen i Korsholm. VATI-skolning kan ordnas inom enheten. Övrigt stöd används enligt behov.

Veterinärerna inom Västkustens miljöenhet har efter eget önskemål tillgång till veterinärprogram ProVet eller KliniQ. Uppgifterna i dessa system är tillgängliga endast för den enskilda tjänsteinnehavaren.

5 Samarbete och kommunikation

Samarbetsparter inom myndighetsarbetet är bl.a. regionförvaltningsverket, Livsmedelsverket, polisen och övriga kommunala tillsynsmyndigheter och hälsovård. När det gäller djursjukdomar (i synnerhet salmonella) görs saneringarna i samarbete med Djurens hälsa ETT rf. Samarbete kan förekomma inom rutintillsynen samt vid assistans gällande en annan myndighets förvaltningsärende och vid behov av tjänstehjälp. Varje tjänsteinnehavare kan på sitt håll hålla kontakt med samarbetsparter för att utreda ärendet eller för att säkerställa funktionen av tillsynen. Informationsutbyte inom enheten hör till varje tjänsteinnehavare så att smidig kundbetjäning och effektiv tillsyn kan säkerställas. Vid behov hålls allmänna möten med samarbetsparterna för att förbättra samarbetet och smidigheten i behandlingen av ärenden.

Västkostens miljöenhet har egna internetsidor under adressen www.korsholm.fi. Sidorna upprätthålls med egna krafter kontinuerligt. På sidorna finns bl.a. veterinärernas jourtelefonnummer och kontaktuppgifter samt blankett för djurskyddsanmälan med vilken man kan informera myndigheterna om något djur missköts eller om brister i förhållanden. Information om telefonnummer till veterinärjouren finns också i tidningar.

Om aktuella ärenden inom Västkostens miljöenhet meddelas också vid behov på anslagstavlor för kommunerna inom verksamhetsområdet. Information till allmänheten ges på båda inhemska språken. Miljöenheten har en kommunikationsplan. Miljö- och hälsoskyddschefen är ansvarig för den allmänna informationen.

Beredskapsplanen för samarbetsområdet har uppdaterats 2022 och en genomgång görs årsvis. I beredskapsplanen beskrivs åtgärder som ska genomföras när det finns misstanke att en sjukdom som smittar från djur till människor blir epidemi.

6 Avgifter

6.1 Kommunens debitering av avgifter av djurägare och aktörer

År 2022 införs klinikavgifter vid enhetens veterinärmottagningar. Storleken på klinikavgiften bestäms i avgiftstaxan för miljöhälsovården. För tillfället är avgiften 5–15 euro per besök (inklusive moms).

För de båda jourområdena finns egna journummer. Samtal till dessa nummer är avgiftsbelagda. Jourtjänstens samtalsavgift är 1,527 €/min + 1na kl. 8–20 och 3,551 €/min + 1na kl. 20–8 (inkl. moms 24 %).

Veterinärbesöken subventioneras inom Västkostens tillsynsenhets område. Tillsynsnämnden har fattat beslut som berör alla medlemskommuner om att delta i kostnader som ett nyttodjurs ägare eller innehavare åsamkas för den del av besöksavgiften och resekostnadsersättningen till en veterinär som överstiger beloppet av ersättningen för en besöksavgift som motsvarar en 40 km resa och för motsvarande resekostnader som överstiger 80 km tur och retur.

Skyldighet att betala grundavgift för tillsynen i enlighet med 72 § i livsmedelslagen gäller inte primärproduktion (t.ex. mjölkhygieninspektioner), utan inspektionerna är för aktörerna avgiftsfria. En primärproduktionsföretagare kan överlåta små mängder av produkten (t.ex. råmjölk) direkt till konsumenten eller till en lokal detaljhandelsaffär.

6.2 Tillsynsavgifter

Om kommunveterinärens avgiftsbelagda prestationer som grundar sig på lagen om djursjukdomar och lagen om animaliska biprodukter bestäms i jord- och skogsbruksministeriets förordning om kommunalveterinärernas avgiftsbelagda prestationer (1044/2017). För aktören avgiftsbelagda prestationer (bl.a. intyg) gör kommunveterinären eller tillsynsveterinären en faktureringsbegäran från ägaren till regionförvaltningsverket.

Enligt 23 § i veterinärvårdslagen får kommunen ersättning av statsmedel för tillsyn över djurens välfärd. Arbetstiden som används för tillsyn av djurskydd och djurens välfärd samt för uppföljning av vissa sjukdomar som nämns i lagen om djursjukdomar (76/2021) ska rapporteras och faktureras separat från regionförvaltningsverket.

7 Genomförande av tillsynen

Målsättningen för tillsynen över djurens hälsa och välfärd är att implementera de mål som fastställts i lagstiftningen om djursjukdomar, djurskyddslagstiftningen och lagstiftningen om medicinsk behandling av djur och lagarna om bekämpning av djursjukdomar som med lätthet sprider sig.

Veterinärtillsynen omfattar även märkning och registrering av djur.

Vid styrningen av tillsynen vill man eftersträva ett riskbaserat urval, dock med beaktande av lagstiftningens krav. Tillsynen genomförs både i form av förhandsplanerade kontroller och genom kontroller som grundar sig på misstanke. Olika projekt kan organiseras av regionförvaltningsverken. Deltagandet i dem avgörs enligt behov och från fall till fall.

Vid genomförande av tillsynen beaktas de mål för tillsynen som ingår i Livsmedelsverkets tillsynsstrategi:

- tillsynen fungerar på ett exemplariskt sätt i hela tillsynskedjan
- tillsynen är resultatgivande, effektiv, enhetligt och riskbaserat inriktad i hela landet
- kompetensen inom tillsynen ligger på en hög nivå
- tillsynen är kundvänlig och högklassig
- kommunikationen inom tillsynen är effektiv och förutsäggande
- laboratorieverksamheten och informationshanteringen stöder effektivt tillsynen, och att man litar på tillsynen och värdesätter den.

På Västkustens miljöenhets område görs årligen ca 100–150 djurskyddsanmälningar. En del av anmälningarna gäller samma objekt. Förutom inspektioner föranledda av en anmälan utför veterinärerna tillsyn av djursjukdomar samt mjölkhygieninspektioner. Inom ramen för resurserna strävar man efter att genomföra rutininspektioner hos anmälda och registrerade aktörer utgående från risker. Tillsynsplanen beskrivs i en separat bilaga.

8 Tillsyn över djurhälsan

8.1 Beredskap för djursjukdomar

Beredskapen inför risken för spridning av djursjukdomar som med lätthet sprider sig är en central del av tillsynen över djurhälsan. För att beredskap för djursjukdomar kan upprätthållas ska kommunens tillsynsmyndighet känna till de registrerade hållningsplatserna och dessa ska vara uppdaterade i djurhållningsregistret.

Alla veterinärerna inom Västkustens miljöenhet sköter om verkställandet och tillsynen av lagen om djursjukdomar och bestämmelser givna med stöd av den inom verksamhetsområdet. Bekämpningen av djursjukdomar beskrivs också i kommunens beredskapsplan. Där redogörs för förfaringssättet på lokal nivå vid fall av smittsamma djursjukdomar. Deltagandet i beredskapsövningar avgörs från fall till fall eller enligt förordnande.

Länsveterinärerna har rätt att vid behov förordna att en kommunveterinär verkar också i en annan kommuns område inom regionförvaltningsverkets verksamhetsområde, och Livsmedelsverket har motsvarande rättighet beträffande alla veterinärer för hela landets del.

8.1.1 Misstanke om fall av djursjukdom

De smittsamma djursjukdomarna delas enligt lagen in i djursjukdomar som skall bekämpas och övriga djursjukdomar. De djursjukdomar som ska bekämpas enligt lag indelas vidare i djursjukdomar som med lätthet sprider sig, farliga djursjukdomar och djursjukdomar som ska övervakas.

Tjänsteveterinären ansvarar för bekämpningsåtgärderna mot djursjukdomar som ska bekämpas enligt lag. Om åtgärderna för bekämpning av vissa djursjukdomar som enligt lagen ska bekämpas har stadgats genom särskilda bestämmelser enligt lagen om djursjukdomar.

En misstanke om att en smittsam djursjukdom förekommer kan i regel uppstå på två sätt, antingen på basis av kliniska symptom eller förändringar i nyckeltalen för produktionen hos ett djur eller en grupp av djur på en gård, eller på basis av prov som analyserats i laboratorium. Informationen eller begäran om provtagning kan komma antingen från aktören, regionförvaltningsverket eller från slakteriet.

Kommunveterinären vidtar de åtgärder som behövs i respektive fall av misstänkt djursjukdom på basen av lagstiftningen. Vid behov bestäms om begränsningar i verksamheten och verksamhetsidkaren åläggs nödvändiga åtgärder. Nödvändiga prov tas för att konstatera djursjukdom och senare för att konstatera när åtgärderna kan avslutas. I alla skeden hålls kontakt med länsveterinären.

Vid behov informeras hälsovården om förekomsten av djursjukdomar. Inom samarbetsområdet finns sex hälsovårdscentraler och kontakt hålls med de hälsovårdscentraler på vars område fallen finns. Kommunveterinären ansvarar för månadsrapportering till regionförvaltningsverket.

8.1.2 Övervakningen av zoonoser

Vissa djursjukdomar kan också smitta människor och göra att människan blir sjuk, t.ex. salmonella och vissa typer av influensa. Människor kan också smitta djur. För att förhindra spridningen av sådana s.k. zoonoser måste samarbetet med hälsovården löpa friktionsfritt. Tillsynen över zoonoser som sprids via animaliska livsmedel beskrivs i programmet för riksomfattande livsmedelstillsyn.

Kommunveterinären är skyldig att anmäla om förekomst av någon av de separat uppräknade zoonoserna till den hälsocentralläkare som ansvarar för bekämpning av smittsamma sjukdomar på hens verksamhetsområde. Övervakning av och beredskap för zoonoser beskrivs också i kommunens beredskapsplan, och tillsynsveterinären hör till områdets arbetsgrupp för epidemiutredning.

På området har i början av 2022 gjorts omfattande undersökningar av förekomsten av coronaviruset COVID-19 på pälsfarmer. Några positiva djur eller gårdar har dock inte påträffats. Man övervakar även förekomst av salmonella och fågelinfluensa på området genom myndighetsprovtagningar.

8.1.3 Hälsokontrollprogram

För vissa djursjukdomar som enligt lag ska bekämpas har man genom speciallagstiftning fastställt en miniminivå för de kontroller som ska utföras inom ett hälsokontrollprogram. Till dessa särskilt reglerade hälsokontrollprogram hör salmonellaövervakningsprogrammen för höns, broilar och kalkoner. Dessutom finns frivilliga kontrollprogram för maedi-visna samt scrapie hos får och getter samt kontrollprogrammet för tuberkulos hos hägnade hjorddjur. Regionförvaltningsverket begär även provtagning på vissa sjukdomar som fågelinfluensa och newcastlesjuka på hönsgårdar, virusprovtagning på fiskanläggningar samt BVD-plodprovtagning.

I hälsokontrollprogrammen ingår regelbundna besök på djurhållningsställena, provtagning eller uppföljning av provtagningen. Gårdsbesökens frekvens är mestadels beroende av djurhållningens syfte eller hälsoklassificeringen. I bilaga 1 framgår antalet hälsovårdsavtal som för närvarande finns på Västkustens miljöenhets område. En kontinuerlig uppföljning görs. Tjänsteinnehavarna skickar efter gårdsbesök information om inspektionen och programmen till regionförvaltningsverket. Ett register över gårdar som hör till kontrollprogrammet för salmonella finns.

8.1.4 Kontroll av vattenbruksdjurens hälsa

Fiskproven och kontrollen av anläggningarna vid vattenbruksföretag görs enligt de av EU godkända VHS programmen (på restriktionsområden), programmen för tilläggsgarantier (sjukdomarna BKD, IPN, SVC och Gyrodactylus salaris) samt delvis på basis av risk. Livsmedelsverket är skyldigt att rapportera om implementeringen av kontrollprogrammen till jord- och skogsbruksministeriet och EU. Programmen kan ändras t.ex. på grund av att sjukdomssituationen förändras eller om det kommer nya sjukdomar på listan över sjukdomar som ska övervakas. Livsmedelsverket skickar årligen ett separat instruktionsbrev till regionförvaltningsverken, där man ger närmare anvisningar om det kommande årets inspektioner och provtagningar. Instruktionen innehåller lagstadgade krav samt rekommendationer.

Dessutom finns fiskodlingsanläggningar på samarbetsområdet och de övervakas av den kommunveterinär inom vars område var och en finns. Livsmedelsverket har skapat ett register över dessa med riskbedömning och inspektionsfrekvens.

Syftet vid kontrollerna är att den övervakande veterinären bekantar sig med anläggningens funktion och dess risker, särskilt utgående från den beskrivning över egenkontrollen som anläggningen utarbetat.

Anläggningarnas egenkontroll granskas, och man ska tillsammans med företagaren försöka utveckla den. Vid granskningarna används Livsmedelsverkets blanketter som uppgjorts för ändamålet. Kommunveterinären skickar en kopia av de ifyllda blanketterna till regionförvaltningsverket och Livsmedelsverket.

8.1.5 Uppföljning av övriga sjukdomar

Livsmedelsverket begär årligen prov för uppföljning av sjukdomar enligt en separat plan. Största delen av de prov som begärs bygger på gemenskapslagstiftningen, och Livsmedelsverket är skyldigt att rapportera om genomförandet av uppföljningsprogrammen till jord- och skogsbruksministeriet och EU. Livsmedelsverket skickar ett separat brev till regionförvaltningsverken om genomförandet av uppföljningsprogrammen i de fall då programmen inte förutsätts enligt nationell lagstiftning. Sådana uppföljningsprov som begärs separat årligen är bland annat prov från gårdar och slakterier för undersökning av fågelinfluensa.

Det är obligatoriskt att alla duvor i samma djurhållningsplats vilka hålls i tävlings- eller utställningssyfte har ett ikraftvarande vaccin mot Newcastlejuka. Vaccinet kan ges av kommunveterinären eller någon annan veterinär. Djurhållaren ska se till att uppgifterna om vaccineringarna skickas till länsveterinären. För att kontrollera att skyldigheten att vaccinera duvorna har iakttagits kan länsveterinären bestämma att kommunveterinären genom ett kontrollbesök på den plats där tävlingen eller utställningen äger rum ska kontrollera vaccinationsintygen för de deltagande duvorna. Brev-, utställnings- och prydnadsduvor ska vara registrerade. På Västkustens miljöenhets område finns två registrerade djurhållningsplatser med duvor.

Den veterinär som fått begäran om provtagning ansvarar för dess utförande inom utsatt tid. Ifall tjänsteinnehavaren inte kan ta prov inom utsatt tid, skall denne försäkra sig om att en annan tjänsteinnehavare tar proven. Vid behov utser arbetsgivaren provtagaren. Uppgifterna om provtagningen bokförs enligt Livsmedelsverkets anvisningar.

8.2 Artificiell förökning av djur

Artificiell reproduktion av hästar regleras genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om krav på verksamheten vid hästseminstationer (41/VLA/2006) och av jord- och skogsbruksministeriets förordning om krav på behandling av och kvaliteten på embryon och äggceller från hästdjur (8/VLA/1998) jämte ändringar. Om de tillstånd som krävs för artificiell reproduktion bestäms i hästhushållningslagen (1993/796) och det beslut om förutsättningar för utövande av artificiell reproduktion av djur (22/2000) som jord- och skogsbruksministeriet utfärdat med stöd av den.

Förutsättningen för att spermasamlingsstationer samt seminstationer och embryosamlingsgrupper ska få tillstånd är att regionförvaltningsverket har inspekterat verksamheten och konstaterat att den uppfyller kraven på djurhälsa. Regionförvaltningsverket inspekterar och godkänner också separata spermalager som kan förvara och handla med sperma som insamlats på godkända seminstationer. Kommunveterinären övervakar isolering, stationer för insamling av sperma, embryosamlingsgrupper och embryoproduktionsgrupper samt spermalager och företar regelbundna inspektioner för att säkerställa att de uppfyller de föreskrivna förutsättningarna för godkännande och att kraven på verksamheten och de villkor som uppställts i beslutet om godkännande iakttas. Övervakningsresultaten rapporteras årligen till Livsmedelsverket.

8.3 Animaliska biprodukter

8.3.1 Godkännande av anläggningarna i biproduktsbranschen

Enligt europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 (biproduktsförordningen) ska anläggningar som bearbetar, lagrar och bortskaffar biprodukter vara godkända av en behörig myndighet.

Dessutom ska myndigheten regelbundet utföra inspektioner i och tillsyn över de godkända anläggningarna. Tillsynsmyndigheterna för varje anläggningstyp har fastställts i JSM:s förordning nr 1193/2011.

Regionförvaltningsverket godkänner anläggningar som bedriver mellanhantering, sådana hygieniseringsenheter där biprodukter hanteras för att levereras till biogasanläggningar eller kompostering och som inte finns i anslutning till en anläggning som har godkänts enligt biproduktsförordningen samt bearbetningsanläggningar som använder alternativa metoder enligt tillämpningsförordningen. Regionförvaltningsverket registrerar en del av de tekniska anläggningarna.

Kommunveterinärerna godkänner förbränningsanläggningar, samförbränningsanläggningar och lagringsanläggningar för produkter som har framställts av biprodukter då avsikten är att bortskaffa produkterna genom förbränning eller genom att föra dem till en godkänd avstjälningsplats. Kommunalveterinärerna registrerar en del av de tekniska anläggningarna och anläggningar där det lagras produkter som har framställts av biprodukter då produkterna är avsedda för tekniska ändamål. Beslut om godkännande och registrering ska omedelbart anmälas till Livsmedelsverket. En inspektionsberättelse ska avfattas över inspektionerna för godkännande. Lagstiftningen gällande biprodukter håller för närvarande på att revideras.

8.3.2 Tillsynen av anläggningar

Om tillsynen över anläggningar som godkänts och registrerats enligt biproduktsförordningen föreskrivs i 23 § i ministeriets förordning 1193/2011. Kommunveterinärerna övervakar verksamheten i de anläggningar som de har godkänt och registrerat utgående från den tillsynsplan som görs upp på basis av Livsmedelsverkets årliga tillsynsplan. Livsmedelsverket definierar i sin anvisning det antal anläggningar som ska inspekteras under ett år på kommunens område.

Inom samarbetsområdet finns tre förbränningsanläggningar (Korsholm, Solf, Närpes), två lagringsanläggningar (Närpes, Korsholm), tre foderkök (Korsnäs 2, Norrnäs 1) och en biogasanläggning (Korsholm), samt två fodercentraler på gård.

År 2022 utförs inga inspektioner i enlighet med tillsynsplanen på förbränningsanläggningar eller biogasanläggningar.

8.3.3 Nedgrävning av biprodukter

Kadaver av idisslare, pälsdjur, svin och fjäderfä ska samlas in och föras till Honkajoki destruktionsanläggning. Hästar kan grävas ner. Dödfödda produktionsdjur kan också grävas ner.

Vid behov granskar kommunveterinären att aktörerna utför den bokföring över nedgrävda biprodukter som krävs, inspekterar den biprodukt som bortskaffas och platsen där nedgrävningen görs. Dessutom övervakas att biprodukterna bortskaffas enligt bestämmelserna.

Kommunveterinärerna följer med hanteringen av biprodukter inom sina områden och att bestämmelserna följs. De har bra kännedom om djurgårdarna och kan utnyttja det i tillsynen.

Inspektionerna ska i första hand riktas till de gårdar där det på basis av tidigare inspektioner eller uppgifter från djurförteckningar finns tecken på att bestämmelserna inte följts. Vid brott mot bestämmelserna vidtas åtgärder enligt gällande lagstiftning. Vid behov utförs även efterkontroller.

8.3.4 Insatsområden för tillsynen över biprodukter år 2022

Insatsområdet för tillsynen över biprodukter är detsamma som i fjol, d.v.s. gårdsvis tillsyn över biprodukter, inkl. fodercentraler på gård och vattenbruksanläggningar. Tillsyn över biprodukter genomförs i samband med övrig tillsyn och avvikelserna rapporteras till regionförvaltningsverket. Dessutom strävar man efter att informera områdets jaktföreningar om att det är obligatoriskt att registrera åtelplatserna, då man inte har registrerat en enda åtelplats från området.

8.3.5 Aktörer som använder obearbetade biprodukter, d.v.s. driftsansvariga för utfodring av vilda djur med kadaver

Då användandet av obearbetade biprodukter är tillåtet, ska aktören göra en skriftlig anmälan till kommunveterinären inom vars verksamhetsområde biprodukterna används. Veterinärerna övervakar användningen av kadaver, granskar dem med tre års mellanrum och förbjuder användningen av dem om det förekommer risk för sjukdomar eller läkemedelsrester. Vid behov inspekteras även de platser där biprodukter används.

Anmälningarna om användning och påbörjande av användning av andra obearbetade biprodukter sammanställs och rapporteras till regionförvaltningsverket av den veterinär som ansvarar för uppgiften.

8.3.6 Återanvändning inom arten för pälsdjur

Nästan alla pälsdjursfarmar i Finland som har rävar och/eller mårhundar tillämpar undantaget från förbudet för återanvändning inom arten som medgetts Finland. Med återanvändning inom arten avses bearbetning av pälsade slaktkroppar av rävar i en bearbetningsanläggning av klass 2 och användning av kroppsmassan för utfodring av rävar. På samma sätt används massan som fåtts från pälsningskroppar av mårhundar i foder för mårhundar.

Vid utfodring i kors utfodras massan som bearbetats av räv-, mårhund- och minkslaktkroppar till olika pälsdjur. Kroppar av minkar som bearbetats får endast användas i kors, d.v.s. för utfodring av rävar och mårhundar.

Kommunveterinärerna ska kontrollera att återanvändning inom arten inte sker på gårdar där det inte är tillåtet.

8.4 Import och veterinär gränskontroll

Levande djur och animaliska produkter som importeras från länder utanför EU anländer alltid till Finland via en veterinär gränskontrollstation, där de underkastas en veterinär gränskontroll. Vanligen föranleder de importerade partierna inga åtgärder på regional eller lokal nivå. I vissa fall krävs för import en särskild kontroll i efterhand på destinationsorten. Detta gäller till exempel hästar som importeras från Ryssland och vissa kanaliserade biprodukter. Länsveterinärerna får via programmet TRACES information om partier av djur och produkter som importeras från tredje land och som på grund av risk för djursjukdomar ska kontrolleras särskilt på destinationsorten. Länsveterinären ska utgående från den information hen fått utföra nödvändiga åtgärder för att förhindra spridning av djursjukdom, informera den övervakande kommunalveterinären, vid behov granskar partiet på destinationsorten, isolera partiet, utföra provtagning och annat som krävs enligt lagen.

Kommunveterinärerna utför kontroll på begäran av regionförvaltningsverket samt när det väcks misstanke om att djuret har importerats i strid med föreskrifterna. Kommunveterinärerna kan också bistå Tullen vid veterinär gränskontroll av djur.

Importörer och exportörer av vissa djur och produkter på den inre marknaden registrerar sig hos Livsmedelsverket. Ett importparti får inte godkännas vid granskningen eller ett exportparti skickas iväg om inte tjänsteveterinären är absolut säker på att villkoren för import eller export uppfylls.

8.4.1 Import på den inre marknaden

Vid handel på den inre marknaden är importören skyldig att i fråga om vissa djur och produkter skicka en förhandsanmälan till Livsmedelsverket om det parti som importeras. Tjänsteveterinären rapporterar om utförd kontroll på det importerade partiet via TRACES-systemet genom att fylla i övervakningsdelen, d.v.s. del tre, i hälsointyget.

De importerade partierna ska åtföljas av ett hälsointyg som beviljats av tjänsteveterinären i ursprungslandet enligt TRACES-systemet och/eller andra dokument. Importören är skyldig att kontrollera varje importerat parti. Om bestämmelseplatsen står under daglig övervakning av en tjänsteveterinär, utförs kontrollen av den tjänsteveterinär som övervakar slakteriet eller djurhållningsplatsen, på en seminstation för nötkreatur eller svin eller ett spermalager för nötkreatur utförs kontrollen av stationsveterinären. Om det förekommer brister i detta är importören skyldig att anmäla om saken till den övervakande tjänsteveterinären. Om partiet inte fyller importkraven släpps den inte på marknaden. Livsmedelsverket informeras om förkastade partier.

8.4.2 Export på den inre marknaden

Tjänsteveterinären granskar partiet före avsändandet enligt Livsmedelsverkets anvisningar. Man granskar också att registreringen är gjord och att den är i kraft för partiet i fråga om det krävs. Tjänsteveterinären utfärdar på basen av granskningen ett hälsointyg, som innehåller den ifrågavarande djurartens och produktens uppgifter. Vid export inom den inre marknaden ska exportören be den övervakande tjänsteveterinären granska de djur som ska exporteras. Uppföljningen sker via TRACES. Hästar är det vanligaste exportdjuret.

Åtgärderna utförs på exportörens bekostnad.

8.4.3 Export till länder utanför EU

Exportören ber tjänsteveterinären utföra inspektionen. Man måste noga försäkra sig om att mottagarlandets villkor för export uppfylls.

Det rekommenderas att de fastställda kriterierna eller det färdiga hälsointyget har skickats från mottagarlandets myndigheter till Livsmedelsverket eller jord- och skogsbruksministeriet. Om mottagarlandet inte skickar ett färdigt hälsointyg, och ett sådant inte finns från tidigare (på Livsmedelsverket kan man fråga om intyg för tidigare, motsvarande exporter), utarbetar exportören ett hälsointyg på en av Livsmedelsverket uppgjord botten enligt mottagarlandets villkor. Livsmedelsverket och mottagarlandets myndigheter godkänner intyget och det slutliga intyget skickas alltid till Livsmedelsverket för kännedom. Tjänsteveterinären och Livsmedelsverket kontrollerar tillsammans, om exportvillkoren kan uppfyllas ifråga om det djur eller den produkt som ska exporteras. Om villkoren inte kan uppfyllas, kan jord- och skogsbruksministeriet tillsammans med Livsmedelsverket förhandla med mottagarlandet om kraven. Exportintygen för export till Ryssland ska beställas från Livsmedelsverket. Endast en veterinär som har Livsmedelsverkets utbildning får skriva ut intyg. En av Västkustens veterinärer har genomgått utbildningen.

Endast tjänsteveterinären kan utarbeta och beställa exportintyg. I fråga om levande djur utförs kontrollerna och ifylls intygen vanligen av kommunveterinären. Exportören svarar för åtgärdernas kostnader.

Förutom med Ryssland har man på EU-nivå också förhandlat om en harmonisering av exportvillkoren med bl.a. USA och Kanada. Då kommenterar Livsmedelsverket exportvillkoren och utfärdar ett eventuellt färdigt intyg, om detta redan har överenskommit.

8.5 Tillsynen över djurens välfärd

Med tillsynen över djurens välbefinnande avses den djurskyddstillsyn som bygger på djurskyddslagen, djurtransportlagen, djurtransportförordningen samt de bestämmelser som grundar sig på dessa. De regionala och lokala djurskyddsmyndigheternas uppgift är att övervaka att djur sköts, behandlas, används och transporteras enligt djurskyddsbestämmelserna.

Tillsynsveterinären, kommunveterinärerna och polisen övervakar att djurskyddslagen, djurtransportlagen och djurtransportförordningen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem iakttas på området för Västkustens miljöenhet. Efterlevnaden av djurskyddslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den övervakas i kommunens område dessutom av den tjänsteinnehavare (miljö- och hälsoinspektör) som sköter hälsoskyddsövervakningen i kommunen. I praktiken sköts majoriteten av övervakningen av veterinärerna.

I regionförvaltningsverken svarar länsveterinärerna för tillsynen över djurskydds- och djurtransportlagstiftningen. Utöver det kan också regionförvaltningsverket på de villkor man fastställt eller lagstiftningen ställer bevilja en djurskyddsövervakare rätt att utföra djurskyddsinspektioner på andra djurhållningsplatser än de som omfattas av hemfriden. Området för Västkustens miljöenhet har ingen med befogenhet att fungera som djurskyddsövervakare.

Efterlevnaden av den gällande djurskyddslagstiftningen övervakas genom djurskyddsinspektioner samt i samband med övriga besök, t.ex. vid provtagnings- eller mjölkhygieninspektioner. Om det upptäcks vid en inspektion, att bestämmelserna om djurskydd har överträtts, vidtar

djurskyddsmyndigheten de åtgärder som lagstiftningen förutsätter. Om djurskyddsmyndigheten har konstaterat att bestämmelserna om djurskydd har överträtts, fattar myndigheten ett förvaltningsbeslut i djurskyddsärendet och är skyldig att genast göra en anmälan om ärendet till polisen och till regionförvaltningsverket.

När man konstaterar förfaranden som bryter mot bestämmelserna gällande djurskydd, vidtas åtgärder i enlighet med lagstiftningen. Dokumenteringen över djurskyddsinspektionerna förvaras i digital form i tillsynsveterinärens mapp bakom lösenord. Inspektionsprotokoll och beslut delges regionförvaltningsverket.

8.5.1 Djurskyddsinspektion som grundar sig på misstanke

Om det finns anledning att misstänka att ett djur sköts, behandlas eller används i strid med djurskyddslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, har regionförvaltningsverket, kommunveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, polisen och djurskyddsövervakaren rätt att verkställa inspektion.

Den som verkställer en inspektion har rätt att få tillträde till de utrymmen där djuren hålls och att utan ersättning ta de prov som behövs för inspektionen. Vid inspektionen inspekteras förutom själva djuren och djurhållningsplatsen samt förhållandena där också den föda, dryck, utrustning och redskap som är avsedda för djuren.

En inspektion på grund av misstanke utförs oftast av kommunens tjänsteveterinär. På begäran av den lokala djurskyddsmyndigheten kan ansvaret för en inspektion och beslut om svårare djurskyddsuppgifter överföras från kommunen till länsveterinären. Kommunen kan också begära att ärendet överförs till regionförvaltningsverket till exempel om en aktör har underlåtit att iaktta upprepade förbud eller förordnanden som man tilldelats, och det finns behov av att förena förbudet eller förordnandet med vite eller hot om tvångsåtgärd. Kommunen kan också be att ärendet ska överflyttas till regionförvaltningsverket om det till exempel finns flera djur på inspektionsobjektet för vilka det finns behov av att vidta i 44 § i djurskyddslagen nämnda omedelbara åtgärder för att trygga djurens välbefinnande.

8.5.2 EU-djurskyddsinspektioner på gårdarna

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket får för tillsynen över att djurskyddslagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser följs eller för fullgörande av skyldigheter enligt ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland eller då Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter detta förordna tjänsteveterinärer att utföra utredningar och undersökningar i sådana djurhållningsenheter där djur hålls för idkande av näring.

8.5.3 Granskning av tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet utan misstanke

Inspektioner kan göras också utan misstanke om överträdelse av djurskyddslagen på sådana platser, där verksamheten förutsätter ansökan om sådant tillstånd som avses i djurskyddslagen hos regionförvaltningsverket eller anmälan till regionförvaltningsverket. Sådana platser är till exempel cirkusar, djurgårdar och -utställningar, djuraffärer, smådjurshotell, stora kennlar samt trav- och ridstall, viltdjursfarmer och produktionsfarmer för kött, ägg eller avelsdjur. Utan misstanke får inspektioner också utföras vid djurtävlingar och andra motsvarande tillställningar. Antalet anmälningspliktiga objekt samt kontrollfrekvensen beskrivs i kartläggningen över resursbehovet (bilaga 1).

8.5.4 Småskaliga slakterier

På Västkustens miljöenhets område finns inga småskaliga slakterier.

8.5.5 Djurtransporter

Om det finns skäl att misstänka att djur transporteras i strid mot bestämmelserna om djurtransporter har polisen, kommunveterinären och regionförvaltningsverket rätt att inspektera djurtransporten. Vid inspektion av en djurtransport har myndigheten rätt att också inspektera transportutrustningen. Gränsveterinärer och besiktningsveterinärer inspekterar djurtransporter i sina verksamhetsområden också utan misstanke om överträdelse av bestämmelserna.

I samband med inspektionen av djurtransport, aktör och transportutrustning inspekteras även transportrutten och ruttens längd samt inplanerade stopp på vägen och vilopausar.

8.6 Stödövervakning

En central del av den gemensamma jordbrukspolitiken är de så kallade tvärvillkoren, som är bindande för jordbrukarna. Lakttagandet av dessa villkor är en förutsättning för utbetalning av EU:s direktstöd och de av EU delvis finansierade stödformerna miljöstöd, kompensationsbidrag och stöd för djurens välbefinnande.

Kommunveterinärernas inspektionsprotokoll och djurskyddsbeslut delges regionförvaltningsverket. Dessa kan inverka på de stöd som aktörerna får.

8.7 Märkning av djur och tillsyn av registrering

Kommunveterinären övervakar att kraven enligt lagen om ett system för identifiering av djur uppfylls och hen vidtar åtgärder vid upptäckt av försummelse. Detta är en av tyngdpunkterna år 2022.

På miljöenhetens område finns flera aktörer som håller djur som hobby och inte har registrerat sig som djurhållare samt ett antal djur som saknar den lagstadgade identitetsmärkningen. Utöver tillsyn försöker man ingripa detta genom information.

9 Verkställandet av veterinärvårdstjänster

De veterinärtjänster som kommunen ordnar eller anskaffar som köpta tjänster måste vara lämpliga ur veterinärmedicinsk synpunkt. Kommunerna ska följa med tillgången och kvaliteten på samt dimensioneringen av tjänsterna inom ramen för miljöhälsovårdens kvalitetskontroll.

9.1 Grundläggande veterinärtjänster

Med grundläggande veterinärtjänster avses veterinärtjänster som ges på grundval av veterinärmedicinsk allmän undersökning eller klinisk undersökning på djurhållningsplatsen eller på en vanlig veterinärmottagning.

Enligt motiveringarna till lagen är grundläggande veterinärtjänster sådana veterinärtjänster som är nödvändiga för förebyggande av sjukdomar som smittar från djur till människor samt tjänster som kan motiveras med produktionsekonomiska, epidemiologiska eller djurskyddsmässiga orsaker.

Kommunen/samarbetsområdet för miljöhälsovården ska ordna med grundläggande veterinärtjänster som är tillgängliga vardagar under tjänstetid för nyttodjur som kommuninvånarna och sammanslutningar med hemort i kommunen håller. För andra husdjur än nyttodjur ska tjänsterna ordnas, om sådana tjänster inte annars finns tillgängliga inom samarbetsområdet. Kommunen är inte

förpliktad att ordna med grundläggande veterinärtjänster för andra husdjur än nyttodjur till den del som de privata veterinärerna eller veterinärstationerna på samarbetsområdet kan tillgodose efterfrågan på tjänsterna.

Enligt veterinärvårdslagens definition är nyttodjur som hålls för jordbruk eller annan näringsverksamhet eller utnyttjas för arbetsprestationer som människan behöver. Nyttodjur är enligt förarbetena till lagen inte djur som används som sällskap eller för hobby- eller tävlingsändamål. När det gäller akut veterinärhjälp avgränsar veterinärvårdslagen kundkretsen så att t.ex. ägare av fritidsbostäder vars officiella hemkommun är en annan blir utanför. Lagen hindrar ändå inte kommunen att erbjuda tjänster också till andra än den egna kommunens invånare eller samfund, om det finns resurser för det och tjänsterna för utomstående inte försvagar tillgången på tjänster för den egna kommunens invånare.

I motiveringarna till veterinärvårdslagen har som nyttodjur klassats slädhundar som används inom turismnäringen, ridskolornas hästar, djur som används inom handikappvården, leddhundar och sådana djur inom primärproduktionens näringsliv som för att garantera en fortsatt yrkesmässig verksamhet i princip kan ersättas med ett annat likvärdigt djur.

Vid bildandet av samarbetsområden för miljö- och hälsovården har en av de centrala målsättningarna varit att få en bra arbetsfördelning mellan veterinärerna och den övriga personalen, samt att möjliggöra och stödja specialisering. Detta bör beaktas förutom då tillsynsuppgifterna avgränsas från praktiken, också i den inbördes arbetsfördelningen på praktiken och genom att avgränsa tidsbeställda hälsovårdsuppgifter från den akuta veterinärvården.

9.1.1 Tidsbokning och telefonrådgivning

Invånarna på Västkustens miljöenhets område kan kontakta önskad tjänsteinnehavare för att få råd, beställa tid eller för att göra anmälningar om djurhållning.

Tjänsteinnehavarna har en geografisk arbetsfördelning men djurägare kan kontakta den mottagning de själva önskar. Centraliserad tidsbeställning finns inte.

Samtliga veterinärer har telefontid kl. 8–9 varje vardag. Kostnaderna för detta motsvarar kostnaderna för normala telefonsamtal. Kommunveterinärerna svarar i telefon också under övriga tider för att vid behov sköta akuta fall.

I praktiken organiserar veterinärerna själva sina arbetsdagar med tanke på tidsbeställningar och akuta uppgifter. Om det inom någon kommun kommer akuta fall som kommunveterinären inte hinner med, finns det möjlighet till hjälp från någon av de andra veterinärerna inom samarbetsområdet.

9.1.2 Sjukvård

Den sjukvård som ingår i de grundläggande veterinärtjänsterna är grundläggande undersökning av kliniskt sjuka djur, bedömning av vårdbehov och vård eller remiss till fortsatt vård. Till grundläggande veterinärtjänster hör också kirurgiska ingrepp till den del man med grundläggande veterinärutbildning kan utföra operationer i vanliga mottagningslokaler, vårdutrymmen och djurstall utan specialinstrument. Till operationer som ingår i de grundläggande veterinärtjänsterna hör exempelvis avlägsnande av främmande föremål från nötkreatur och livmodersinflammationsoperationer på hundar. Man har inte tillgång till assisterande personal på mottagningarna inom Västkustens miljöenhet. Vid behov finns det möjlighet till samarbete mellan veterinärerna.

9.1.3 Hälsovård

De grundläggande veterinärtjänsterna ska riktas framför allt till förebyggande verksamhet för att bibehålla och främja djurens hälsa och välbefinnande. Hälsokontroller av olika husdjur hör till de grundläggande veterinärtjänsterna. Vaccinationer, avmaskning, sterilisation och kastrering av katter samt kastrering av hundar hör till de normala grundläggande veterinärtjänsterna, liksom också undersökningar och vård som hänför sig till fertiliteten hos idisslare och hästar. Kommunen är ändå inte skyldig att ordna med veterinärer för praktikuppgifter som kräver specialkompetens eller -utbildning. Att ordna med veterinärer för seminestationer för nötkreatur, svin eller hästar eller företag som arbetar med rehabilitering av djur hör inte heller till den grundläggande veterinärvård som kommunen ska stå för. Hälsovård för produktionsdjur beskrivs närmare nedan i punkt 9.2.

9.1.4 Avlivning

Avlivning av husdjur och vilda djur som hämtats till veterinärmottagningen av djurskyddsmässiga skäl samt avlivning av husdjur på grund av sjukdom eller på ägarens begäran hör till de grundläggande veterinärtjänsterna. Kostnaderna för avlivning av vilda djur kan debiteras av regionförvaltningsverket ur anslagen för veterinärvård.

9.1.5 Intyg

Konstaterande och fastställande av husdjurs hälsotillstånd på basis av allmän klinisk undersökning med tanke på exempelvis försäkringsbolag, export, import eller handel på den inre marknaden ingår i de grundläggande veterinärtjänsterna.

9.2 Förebyggande hälsovård för nyttodjur

Kommunen ska inom ramen för de grundläggande veterinärtjänsterna ordna med hälsovårdstjänster för de husdjur för vilka det finns ett riksomfattande hälsovårdsprogram och ett ändamålsenligt uppföljningssystem för verkställandet av programmet. Det finns för närvarande två sådana program, Naseva för nötkreatursgårdar och Sikava för svingårdar.

Förebyggande hälsovård för nyttodjur upprätthåller och främjar djurs hälsa och välmående och förbättrar för sin del livsmedelssäkerheten. Med hjälp av ett fungerande hälsovårdssystem kan man effektivt förhindra och följa upp förekomst av smittosamma sjukdomar och produktionssjukdomar på gårdarna. Det samarbete mellan branschen och myndigheterna som görs inom ramen för hälsovården kompletterar myndigheternas sjukdomsbekämpande åtgärder. Programmet utgår ifrån att djuren på de gårdar som ingår i programmet mår bra, att läkemedel används kontrollerat och att läkemedel inte används för att hjälpa upp brister i djurmiljön.

Förutom för nötkreatur och svin har hälsovårdsprogram utarbetats också för andra husdjur som renar, får, pälsdjur och fiskar. För dem finns det åtminstone inte ännu några riksomfattande hälsovårdsprogram och uppföljningssystem. Man håller också på med att utveckla hälsovården för hästar. Kommunen kan om den så önskar ta hänsyn till den lokala näringsstrukturen och ordna med hälsovårdstjänster för husdjuren enligt behov. I nuläget klarar kommunveterinärerna av efterfrågan på hälsovårdstjänster enligt hälsovårdsprogrammen.

9.2.1 Efterfrågan på hälsovårdstjänster

En gård har ofta ekonomiskt viktiga produktionsavtal, där ett av villkoren är att ingå ett hälsovårdsavtal med en veterinär och låta utföra de hälsovårdsbesök som avtalet förutsätter i tid och i överenskommen omfattning. Förbindelserna är ofta av stor ekonomisk betydelse, och kan till exempel höja det producentpris mejeriet eller slakteriet betalar med flera procent.

För att få stöd för djurens välbefinnande ska gården också ingå ett hälsovårdsavtal med en veterinär och låta veterinären utföra regelbundna hälsovårdsbesök på gården. Stödet för djurens välbefinnande kommer sannolikt att i framtiden bli ännu viktigare och en stödform som allt fler gårdar kommer att få. Genom att delta i hälsovården och dess uppföljningssystem kan produktionsgårdarna lättare uppfylla också det krav på kedjeinformation som förutsätts enligt primärproduktionsförordningen (134/2006). Enligt den ska producenten innan han skickar djuren till slakteriet inlämna uppgifter om bland annat läkemedelsbehandling och sjukdomar hos djuren som kan påverka livsmedelssäkerheten. Största delen av mejerierna förutsätter att anmälan görs via det elektroniska uppföljningssystemet.

Vid hälsovårdsbesöken lägger veterinären märke till förhållandena och hälsotillståndet. Man går också igenom de viktigaste rutinerna för djurens skötsel och de punkter som är kritiska ur produktionssynpunkt.

9.2.2 Resursbehovet för hälsovårdsarbetet

Runt 90 procent av svingårdarna i landet har redan i nästan tio år hört till Sikava. Sedan början av 2021 kräver Valio regelbundna hälsovårdsbesök som en förutsättning för att de hämtar mjölk. Därför hör i praktiken alla mjölkgårdar på området till Naseva. Runt 50 procent av dikogårdar och 90 procent av slutuppfödningsgårdar hör till Naseva. Förbindning till hälsovård och regelbundna inspektionsbesök för bedömning av medicineringsbehovet möjliggör att vissa allmänt använda läkemedel såsom smärtstillande mediciner och juvertuber kan överlåtas till gården för kommande behov.

9.3 Akut veterinärhjälp

Kommunen ska ordna med akut veterinärhjälp som är tillgänglig under alla tider av dygnet för husdjur som finns på kommunens område.

I den akuta veterinärhjälpen ingår veterinärmedicinsk allmän undersökning av ett djur som insjuknat plötsligt och åtminstone vårdåtgärder av förstahjälpstyp. Som akut veterinärhjälp räknas bland annat behandling av kalvningsförflamning hos kor, konservativ behandling av kolik hos hästar, behandling av akuta inflammationer och smärttillstånd hos husdjur, sår som måste sys samt behandling av chock, förlossningshjälp och kirurgiska ingrepp som måste vidtas för att rädda ett djurs liv, till den del operationerna kan utföras med grundläggande veterinärutbildning i vanliga mottagningsutrymmen och djurstall utan specialinstrument. Kejsarsnitt ska kunna utföras på hundar och katter, om inte operationspatienterna snabbt kan skickas till en vårdplats för fortsatt vård på en tillräckligt nära belägen ort. Avlivning av husdjur och vilda djur som hämtats till veterinärmottagningen på djurskyddsmässiga grunder ingår i den akuta veterinärhjälpen.

Målsättningen för den akuta veterinärhjälpen är att den ska fungera som första hjälp, för behandling i fall där djurets hälsa och välbefinnande är hotat.

Veterinärvårdslagen förutsätter att jouren ordnas inom ett jourområde som motsvarar en eller flera ekonomiska regioner eller ett eller flera landskap med separat jour för smådjur och nyttodjur. Detta har i praktiken tolkats så att separeringen av jourerna inte är nödvändig om jouren kan skötas så att vården av nyttodjur inte störs av smådjursvården.

9.3.1 Akut veterinärhjälp utanför tjänstetid

Kommunen ska ordna med jourtjänst för akut veterinärhjälp som behövs utanför tjänstetid i samarbete med andra kommuner inom ett jourområde som motsvarar en eller flera ekonomiska regioner eller ett eller flera landskap.

Bildandet av de jourområden som avses i veterinärvårdslagen är obligatoriskt för kommunerna och regionförvaltningsverket har en viktig roll i uppbyggnaden av nya jourområden. Målet bör vara att organisera jourtjänsten så att den omfattar ett område som är minst lika stort som ett landskap. Under övergångsperioden och i exceptionella förhållandena kan jouområdet få motsvara en ekonomisk region.

Verksamhetsområdet för Västkustens miljöenhet motsvarar inte fullt en ekonomisk region. Antalet nyttodjursfall under jourtid är enligt veterinärerna litet men antalet smådjur har ökat kraftigt. En del av jouren för smådjur har varit utlagd på en privat aktör. Nattliga samtal om smådjur håller de jourhavande veterinärerna vakna och belastar veterinärerna. På södra jouområdet är antalet jourssamtal betydligt mindre än på norra jouområdet.

Dejoureringen för djursjukdomar som lätt sprider sig sköts utanför tjänstetid på regionförvaltningsverkens försorg och omfattar hela landet, så att två länsveterinärer alltid dejourerar samtidigt. Namnet och numret på den länsveterinär som för tillfället dejourerar ges av Livsmedelsverkets automatiska telefonsvarare 029 530 4340.

9.3.2 Centraliserad kontaktservice

Västkustens miljöenhet har centraliserad kontaktservice på sitt jouområde på så sätt, att kontaktnumret går direkt till jourhavande veterinär. Telefonnummer till det norra jouområdet (Korsholm, Laihela, Vasa och Vörå) är 0600 399 299 och till det södra jouområdet (Kaskö, Korsnäs, Kristinestad, Malax och Närpes) är 0600 399 199.

9.4 Mål för tjänsternas tillgänglighet och kvalitet

Västkustens miljöenhets veterinärmedicinska mål är att producera akut vård dygnet runt samt grundläggande icke brådskande veterinärvårdstjänster. Resetiden till veterinärmottagningarna bör vara rimlig och det bör beaktas att det är fråga om ett område med skärgård. Målet är att tjänsterna sköts av ordinarie personal som upprätthåller sin kompetens. Mottagningarnas utrustning möjliggör sakenlig förvaring av mediciner och de har tillräckliga vänt- och vådutrymmen. Det finns utrymmen med övernattningsutrustning för jourhavande veterinärer. Mottagningarnas dagliga städning, avfallshantering och hantering av föråldrade läkemedel har ordnats separat.

Icke brådskande hälsovårdsbesök och massarbetsbesök samt operationsingrepp på friska djur ska utanför semesterperioder kunna erhållas inom tre veckor och under semesterperioder inom sex veckor efter att kontakt tagits.

9.5 Verksamhetsutrymmen

Samarbetsområdets veterinärer är stationerade vid kommunernas veterinärmottagningar i Pörtom, Malax, Smedsby (för tillfället ligger Smedsbymottagningen i Vörå), Vörå och Tjock. Mottagningen i Pörtom är utrustad med röntgen. Vid mottagningarna i Vörå och Pörtom finns övernattningsutrymmen för jourhavande veterinär. I budgeten har reserverats medel för underhåll av basutrustningen. Klinikavgifterna styrs i framtiden till att förbättra utrustningen vid mottagningarna. Lista och anskaffningsplan över utrustningen vid mottagningarna med beskrivning av utrustningen finns som bilaga 4.

Korsholms kommun ansvarar för IT-utrustning och programvara i enlighet med separat avtal. Veterinärerna använder programmet ProVet eller KliniQ. Separata databaser finns på varje mottagning. Övernattningsutrymmen för jourhavande veterinär finns vid två mottagningar.

9.6 Köptjänster

Västkustens miljöenhet anlitar privata tjänsteutövare inom veterinärjouren. Deras yrkeskompetens kontrolleras via resp. veterinärs egna dokument och veterinärregistrets offentliga informationstjänst, som upprätthålls av Livsmedelsverket.

9.7 Tjänster utöver grundnivån och specialveterinärtjänster

Kommunen kan efter behag ordna med grundläggande veterinärtjänster i större omfattning än på den miniminivå som veterinärvårdslagen förutsätter. Vid planering av samarbetsområdets tjänster är det skäl att beakta områdets näringslivsstruktur.

Specialveterinärvårdstjänster förutsätts inte av Västkustens miljöenhet. Samarbetsområdets verksamhetsstruktur tas i beaktande i veterinärernas arbetsfördelning samt för fortbildnings- och kompletterande utbildning.

9.7.1 Remitteringsmöjligheter

Kommunen borde sträva efter att garantera tillgång till mer krävande veterinärvårdstjänster än de på grundnivå för hästar och smådjur som behöver krävande fortsatt vård, genom att avtala om remissförfarandet med privata häst- och smådjurskliniker eller med universitetets djursjukhus.

Västkustens miljöenhet har inte avtal med övriga kliniker, och därför kommer man alltid överens om remiss från fall till fall med beaktande av den mottagande klinikens/det mottagande djursjukhusets öppettider, lediga tider och specialkunnande. Av samma skäl skulle det inte vara ändamålsenligt att avtala om remisser med privata aktörer. Under jourtiden sker dock merparten av samarbetet med det närmaste jourhavande smådjursjukhuset. För tillfället är Finlands enda jourhavande hästsjukhus Helsingfors universitets Hästsjukhus.

9.7.2 Laboratorietjänster

Den som vill ta privata prov får själv bestämma vilket laboratorium som används. Analys av myndighetsprov utförs vid ackrediterade laboratorier, som Livsmedelsverkets egna laboratorier. Vid provtagningen och skickandet av prov följs anvisningarna i lagstiftningen, eller anvisningar från Livsmedelsverket eller det undersökande laboratoriet.

Vid skickande av smittofarligt material följs Livsmedelsverkets anvisningar till veterinärerna. I anvisningen ingår beskrivning av förfarandet när olika sorters prov packas och skickas. Den veterinär som skickat proven granskar också resultaten när de anlät och vidtar åtgärder vid behov samt informerar om resultaten.

10 Utvärdering av planerna och verkställandet av dem

Den här planen tas upp till behandling i Västkustens tillsynsnämnd och läggs in i VYHA, som är datasystemet för hantering av uppgifter om tillsynsenheter inom miljö- och hälsoskyddet.

Västkustens miljöenhet utvärderar verkställandet av planen i början av följande år på basen av utvärderingsrapporten. Utvärderingen läggs in i VYHA. Regionförvaltningsverkets utvärdering av den kommunala tillsynsplanen och verkställandet av den används för att utveckla den lokala tillsynen och garantera dess funktion samt vid uppgörandet av nya planer.

11 Kvalitetssystem

Västkostens miljöhett har i bruk ett kvalitetssystem. Det kan utökas att även omfatta djurens välbefinnande då nationella instruktioner ges eller om enheten internt anser att det behövs.

11.1 Insamling av respons och behandling av klagomål

Veterinärvårdstjänsternas tillgänglighet och kvalitet uppskattas för närvarande endast på basen av inkommen respons. Korsholms kommun fungerar som anordnare av veterinärvårdstjänster och -tillsyn samt som arbetsgivare inom Västkostens miljöhets verksamhetsområde. Korsholms kommuns ansvarsförsäkringar finns i försäkringsbolaget Pohjola.

Miljö- och hälsoskyddschefen bedömer kundklagomål och ersättningskrav som hen fått ta del av och fattar beslut om eventuella fortsatta åtgärder efter att ha hört tjänsteinnehavarna. Ärenden tas vid behov upp till behandling i Västkostens tillsynsnämnd.

Kundklagomål antecknas på samma sätt som övrig respons. Vid behov, eller om kravet är stort, ber man om utlåtande av Veterinärmedicinska skadenämnden samt av eventuella andra sakägare innan beslut om fortsatta åtgärder eller ersättningar fattas. Information som behövs för avgörandet av ärendet kan fås också från andra källor, t.ex. Livsmedelsverket som övervakar veterinärernas rätt att utöva sitt yrke.

11.2 Utveckling av verksamheten

Vid utveckling av verksamheten tas kundrespons och eventuella klagomål samt tillsynsplanens utvärderingsrapport och eventuella resultat av regionförvaltningsverkets granskningar och revisioner i beaktande. De tas också i beaktande då nya tillsynsplaner görs upp. Inkommen respons bokförs och används vid bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov.

12 Uppföljning och rapportering

Miljöhälsovårdens gemensamma tillsynsplan godkänns av kommunens tillsynsnämnd. I samband med att den gemensamma tillsynsplanen godkänns är det naturligt att också godkänna veterinärvårdsplanen, även om detta inte förutsätts särskilt enligt veterinärvårdslagen. Enligt lagstiftningen om miljö- och hälsovård förutsätts inte att verksamhetsidkarna ska höras om tillsynsplanen, men enligt 41 § i förvaltningslagen bör

verksamhetsidkarna beredas möjlighet att påverka planen. Myndigheten kan tillkännagöra anhängiga ärenden på ett sätt som den befinner lämpligt. Det är skäl att också rikta meddelandet till de privata leverantörerna av veterinärtjänster.

Kommunen uppdaterar sin veterinärvårdsplan årligen. Både tillsynsveterinären och de praktiserande veterinärerna deltar i uppdateringen av kommunens plan. Den uppdaterade veterinärvårdsplanen och statistik som utarbetats för att kartlägga resursbehovet ska läggas in i VYHA årligen. Regionförvaltningsverket utvärderar genomförandet av kommunernas planer.

Resultaten av tillsynen av livsmedelskedjan rapporteras via VATI-systemet. Missförhållanden som uppdagats i samband med andra besök än mjölkhygienbesök eller ante mortem-besiktningar rapporteras till regionförvaltningsverket.

Om genomförande av veterinärtjänster och tillsyn publiceras i fortsättningen årligen en kort sammanfattning på kommunens webbplats. I sammanfattningen går igenom en allmän bild av situationen på årsnivå.

12.1 Statistikföring över användning av veterinärtjänster

Enligt det nationella programmet ska kommunerna, för att kunna uppskatta resursernas tillräcklighet, föra statistik över användningen av de veterinärtjänster som kommunen ordnar. Ur statistiken ska på årsnivå framgå åtminstone antalet sjuk- och hälsovårdsbesök samt besök på mottagningar under tjänstetid samt sjukbesök och besök på mottagningarna under jourtid. Statistiken ska fogas till kommunens utvärdering av verkställandet av sin tillsynsplan och levereras årligen till regionalförvaltningsverket. Antalet djurskyddsbesök och inspektioner vid tillsynen av djursjukdomar rapporteras på samma sätt som besök gjorda av praktiserande veterinärer.

I detta nu är det svårt att få information då enheten inte har ett gemensamt datasystem utan varje veterinär själv för in sina besöksuppgifter i sin egen databas. Möjligheterna till att skaffa en gemensam databas ska utredas. Under tiden samlar varje veterinär själv sina uppgifter och rapporterar dem till Västkustens miljöenhet. Antalet sjukbesök i förhållande till utgifter fungerar också som ett måttetal för verksamheten vid uppföljning av enhetens budget.

Bilagor

Bilaga 1. Kartläggning över resursbehovet

Bilaga 2. Västkustens miljöenhets personal

Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område

Bilaga 4. Utrustning vid mottagningar på Västkustens miljöenhets område

ELÄINMÄÄRÄT KUNNAN ALUEELLA

Tuotantoeläintilojen määrä	Kpl		Kpl
Nautatilat	168	Vesiviljelylaitokset	12
Sikatilat	108	Turkistarhat (vähenee, kunhan tiedot päivittyvät rekisteriin)	148
Lammas- ja vuohitilat	42	Tarhatun riistan tilat	5
Hevostilat	57	Mehiläistarhat	52
Siipikarjatilat	27	Muut tuotantoeläinyksiköt	0
Lemmikit (Arvo lemmikkien määrästä)	7 500		

ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
Naudat		Siipikarja	
Tilat, joilla on terveystuotosopimus	?	Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0
Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	127	Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveystuototilojen osuus (% kaikista naudatiloista)	Vähintään 74 %	Terveystuototilojen osuus (% kaikista siipikarjatiloista)	0
Siat		Muut terveystuotosopimukset	
Tilat, joilla on terveystuotosopimus	107	Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0
Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	59	Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveystuototilojen osuus (% kaikista sikatioista)	55 %		
Terveystuoton resurssitarve (htv)	0,5 htv		
Muut kunnan eläinlääkäripalvelut (arvio palvelutarpeesta)	Kpl		Kpl
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveystuoto)	1 788	Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla	3 168
Sairaskäynnit virka-aikana	1 525	Sairaskäynnit virka-aikana	2 488
Sairaskäynnit päivystysaikana (vain yksikön omien eläinlääkäreiden tekemät käynnit)	263	Sairaskäynnit päivystysaikana (vain yksikön omien eläinlääkäreiden tekemät käynnit)	680
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)	3,6 htv		

ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

Terveysvalvonta	Kpl		Kpl
Pakolliseen terveystuotoon kuuluvat tilat		Vapaaehtoiseen terveystuotoon kuuluvat tilat	
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	31	Maedi-visna/CAE	6

Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0	Scrapie	6
Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0	Tarhattujen hirvieläinten terveystarveohjelma	0
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0	Vesiviljelyeläinten terveystarvetarpeet	7
Muu eläinten terveyden valvonta			
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,3 htv		

SIVUTUOTEVALVONTA

	Kpl		Kpl
Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet toimijat	0	Sivutuotealan laitokset	9
Ilmoitetut haaskat (rekisterissä 2, mutta nämä tarkastettu, etteivät ole toiminnassa/alueella)	0	Hautaamisilmoitukset	0
Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)	0,05 htv		

ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

Ilmoituksensvaraiset kohteet	Kpl		Kpl
Kennelit	1	Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	0
Hevostallit	27/106	Eläinkaupat	0
Riistanhoidolliset tarhat	4	Eläinhoitolat	4
Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset (arvio)	80		
Muu eläinten hyvinvoinninvalvonta	10		
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve (htv)	0,5 htv		

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

Eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinlääkäripalvelut	3,6	Elintarvikevalvonta	0,2
Eläinten terveyden valvonta	0,6	Muut tehtävät	0
Sivutuotevalvonta	0,1	Eläinlääkärit yhteensä	5
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,5	Päivystykseen osallistuvien eläinlääkäreiden määrä (lkm)	9 lkm
Muut kuin eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinhoitaja/avustaja	0	Muut tehtävät	0,75
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0	Muut kuin eläinlääkärit yhteensä	0,75

Korsholm

Veterinär Anne Niemi
Sandasvägen 19
66600 Vörå
0500 263 207

Kristinestad

Veterinär Julia Rausk
Mellangårdsvägen 7
64140 Tjock
0400 362 462

Malax

Veterinär Sofia Skog
Länsmansvägen 1
66100 Malax
050 338 1144

Närpes

Veterinär Liisa Schreibmaier
Matuschvägen 7
66270 Pörtom
0400 261 667

Kaskö

Bladhskavägen 35
64260 Kaskö
Kaskömottagning öppen var tredje torsdag i månaden kl. 15.00.

Vörå

Veterinär Salla Kaattari
Rejpeltvägen 12
66600 Vörå
050 303 2556

Tillsynsveterinär

Veterinär Emma Woivalin
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
044 727 1371

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

§ 27 bilaga: Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område

Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område Förteckning (fv)

KOMU/818/11.02.06.00/2022

Vörå

Namn	Adress	Tjänster
Niemi Anne, Digi Vet Oy	Sandasvägen 19, 66600 VÖRÅ	• Röntgen (digitalisk) • Ultraljud • Endoskopi • Officiella höft- och knäundersökningar till hundar • Allmän praktik
Rajala Satu	Långforsvägen 83, 66600 VÖRÅ	• Vaccineringar • ID-märkningar och valpundersökningar • Kastreringar och steriliseringar • Tandvård/Tandstensborttagning • Allergitester och biopsier • Inremedicin och laboratorietjänster • Mjukdelskirurgi och operationer • Akutvård • Officiella knäundersökningar • Röntgen-och ultraljuds undersökningar (röntgenundersökningar i Vörå) • Officiell höft - och armbågsröntgen • Eutanasi (avlivningar) och kremeringstjänster (samarbetspartner)

Malax

Namn	Adress	Tjänster
Djurklinik Eläinklinikka Johanna Ögård	Köpingsvägen 16, 66100 Malax	• Vaccinationer • Kastrering och sterilisering • Djurpass, identifieringsmärkningar • Hälsoundersökningar • Dräktighetsundersökning med ultraljud • Borttagande av tandsten • Inresjukdomar • Laboratorieundersökningar och provtagning • Mjukdelskirurgi • Röntgenundersökningar • Officiella höft-, armbåge- och knäundersökningar • Grund- och specialdieter till hundar och katter

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

§ 27 bilaga: Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Väst kustens miljöhets område

Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Väst kustens miljöhets område Förteckning (fv)

KOMU/818/11.02.06.00/2022

Klöset Lovisa Ketola	Annasvägen 6, 66100 Malax	??
-------------------------	---------------------------	----

Korsnäs

Namn	Adress	Tjänster
Vytautas Zidonis	Strandvägen 5060, 66290 Harrström	• Kirurgi • Kastrering • Sterilisering • Avlägsnande av tumör • Tandextraktion • Avlägsnande av tandsten • Vaccinering • Blodprov • Röntgen diagnostik • Ultraljuds diagnostik • Hydroterapi • Eutanasi

Kristinestad

Namn	Adress	Tjänster
Marja Bergström	Ulfesvägen 14, 64300 Lapväärtti	Ambulerande veterinärverksamhet

Närpes

Namn	Adress	Tjänster
Marit Seimar Närpiön Eläinkliniikka - Närpes Djurklinik	Bågvägen 8, 64230 Närpes st	• Kirurgi • Kastrering • Sterilisering • Avlägsnande av tumör • Tandextraktion • Avlägsnande av tandsten • Vaccinering • Blodprov • Röntgen diagnostik • Ultraljuds diagnostik • Hydroterapi • Eutanasi

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

§ 27 bilaga: Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område

Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område Förteckning (fv)

KOMU/818/11.02.06.00/2022

Vasa

Namn	Adress	Tjänster
Taneli Tirkkonen	Kyröntie 26, 65320 Vasa	• kirurgi • veterinärtjänster för husdjur, hästar och nyttodjur
Vasa stads smådjursklinik	Harstadinkatu 4, 65350 Vasa	• Vaccineringar och hälsogranskningar • ID-märkningar och EU-pass • Mjukvävnadskirurgi (kastringar, steriliseringar, avlägsning av tumörer m.m.) • Laboratorieundersökningar och provtagningar • Röntgen-och ultraljudsundersökningar • Endoskopi • Tandvård • Hudsjukdomar • Indre sjukdomar • Inseminering • Officiella PEVISA-undersökningar • Officiella ögonspeglings med jämna mellanrum • Försäljning av specialfoder • Samarbete med smådjurskrematorium
WasaVet Satu Rajala	Stenhagavägen 9, 65300 Vasa	• Vaccinering • ID-märkningar och valpundersökningar • Kastreringar och steriliseringar • Tandvård/Tandstensborttagning • Allergitester och biopsier • Inremedicin och laboratorietjänster • Mjukdelskirurgi och operationer • Akutvård • Officiella knäundersökningar • Röntgen-och ultraljuds undersökningar (röntgenundersökningar i Vörå) • Officiell höft - och armbågsröntgen • Eutanasi (avlivningar) och kremeringstjänster (samarbetspartner)
Hannele Laukkanen	Ketunkatu 10 as. 204, 65350 Vasa	
Djurklinik Saari	Gerbyvägen 18-22, 65230 Vasa	• Grundhälsovård så som vaccinationer, hälsogranskningar och valpgranskningar • ID-märkning med mikrochip

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

§ 27 bilaga: Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område

Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område Förteckning (fv)

KOMU/818/11.02.06.00/2022

		• Officiella undersökningar (höft-, armbågs- och knäundersökningar) • Laboratorieundersökningar • Röntgenundersökningar • Inremedicin • Kirurgiska ingrepp så som sterilisering, kastrering, operation av tumörer och andra mjukdelsooperationer • Tandåtgärder så som rengöring, bortdragning av mjölk- och fastatänder • Tandröntgen • Eutanasi och kremeringsservice
Västkustens Djurklinik	Umeågatan 2, 65350 Vasa	• Avmaskning • Vaccination • Microship • Valpbesiktning • Sterilisering • Kastrering • Mjukledskirurgi • Ortopedi • Behandling av hudproblem • Röntgen- och ultraljudsundersökningar • Pevisa-undersökningar • Tandvård • Laboratorieundersökningar • Fertilitetsundersökningar • Begravning • Kremering • Obduktion

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

Inventarier på Väst kustens miljöenhets veterinärmottagningar

Sammanställning enligt veterinärförbundets lista över rekommendationer på utrustning som borde finnas på veterinärmottagningarna

Sammanställning av anskaffningsbehovet för veterinärmottagningarna.

o = Finns x = Finns inte

Utrustning	Vörå	Korsholm	Malax	Pörtom	Tjock	Anskaffas	Prio
Sopivan korkuinen tai korkeussäädettävä tutkimuspöytä	x	x	x	x	x	5	1
Taittuva ja korkeussäädettävä toimenpidepöytä (leikkauspöytä)	x	x	o	o	o	2	
Pakastin muun muassa kuolleiden eläinten säilytykseen	x	x	x	o	o	3	Var?
Liikuteltavia apupöytiä	o	x	o	x	o	2	
Vaaka pieneläimille	o	o	o	o	o	0	
Hammaskivenpoistolaite	o	o	x	x	o	2	3
Ultraäänilaite	o	x	x	x	o	3	3
Verensokerimittari	x	x	x	x	x	5	2
Imulaite	x	x	x	x	x	5	
Valkosolujen laskentakammiot	x	x	x	x	x	5	4
Happilaitteisto	o	o	o	o	o	0	
Elektrotomi	x	x	x	x	x	5	5
Röntgenlaite	x	x	x	o	x	?	Var?
Karvanleikkureita	o	o	o	x	o	1	
Haava- ja leikkausinstrumenttisarjoja	o	o	o	o	o	0	
Otoskooppi	o	o	o	x	o	1	
Koiran ja kissan suunavaajia eri kokoja	x	o	x	x	x	4	3
Pieneläinten hammashoitoinstrumenttejä	x	x	o	x	x	4	
Kuonokoppia, eri kokoja	x	x	o	x	o	3	
Kissan pakkohäkki	o	x	o	o	o	1	
Spekuloita, eri kokoja	x	x	x	x	x	5	5
Kynsileikkurit	x	x	o	o	x	3	
Välineistöä tarttuvien tautien varalta esimerkiksi kertakäyttöiset suojavaatteet ja -jalkineet, näytteenottovälineistöä	x	x	o	o	o	2	
Ultraäänilaite rektaalian turilla	o	x	x	x	o	3	3
Karvanleikkureita	x	o	o	o	x	2	
Haava- ja leikkausinstrumenttisarjoja	x	o	o	o	o	1	
Suurelaimen laparotomiavälineistö (Weingartin kehikko)	x	x	x	x	o	4	5
Suurelaimen synnytysinstrumentit embryotomi	x	x	x	x	o	4	2
Synnytysketjut	x	x	o	x	o	3	

§ 27 bilaga: Bilaga 4. Utrustning på veterinärmottagningarna på Väst kustens miljöenhets område

Silmäkoukut	x	x	o	x	o	3	
Sormipuukko	x	x	x	x	o	4	3
Kohtupihdit	x	x	o	x	x	4	
Kohturitilä	x	x	o	o	o	2	
Flessa- tai Bühnerin neula	x	x	o	o	x	3	
Sierainpihdit ja huulipuristin	x	x	x	x	o	4	4
Suunavaajat naudoille ja hevosille	x	x	o	x	o	3	
Hammasraspi	x	o	o	x	x	3	
Magneetinantolaite	x	x	o	o	o	2	
Papillotomi	x	x	x	x	x	5	5
Vedinkirurgiavälineistö	x	x	x	x	x	5	3
Nupoutuskolvi	x	x	x	x	o	4	4
Vaginoskooppi suureläimille	x	x	o	x	x	4	
Hevosen kaatovälineet ja astutusliinat	x	x	x	x	x	5	
Nenänieluletkuja, eri kokoja	x	x	o	x	o	3	
Sikajarru	x	x	x	x	x	?	vart?
Välineistöä tarttuvien tautien varalta esimerkiksi kertakäyttöiset suojavaatteet ja -jalkineet, näytteenottovälin	x	x	o	o	x	3	
Pulttipistooli	x	x	o	x	o	3	
Teurastuspuukkoja	x	x	x	x	x	5	2
Blodanalysator (valkosolu ja hematokriitti)		x	x		x		
Mikrochipläsare		o	o		o		
Autoklav		o	o		o		
Ultraljudstvätt		x	x		o		
GynStick		x	x		x		
Lämpöpatja (smådjur)		x	o		o		
Mikroskåp		x	o		o		
Värmeskåp		o	o		o		
Centrifug		x	o		o		